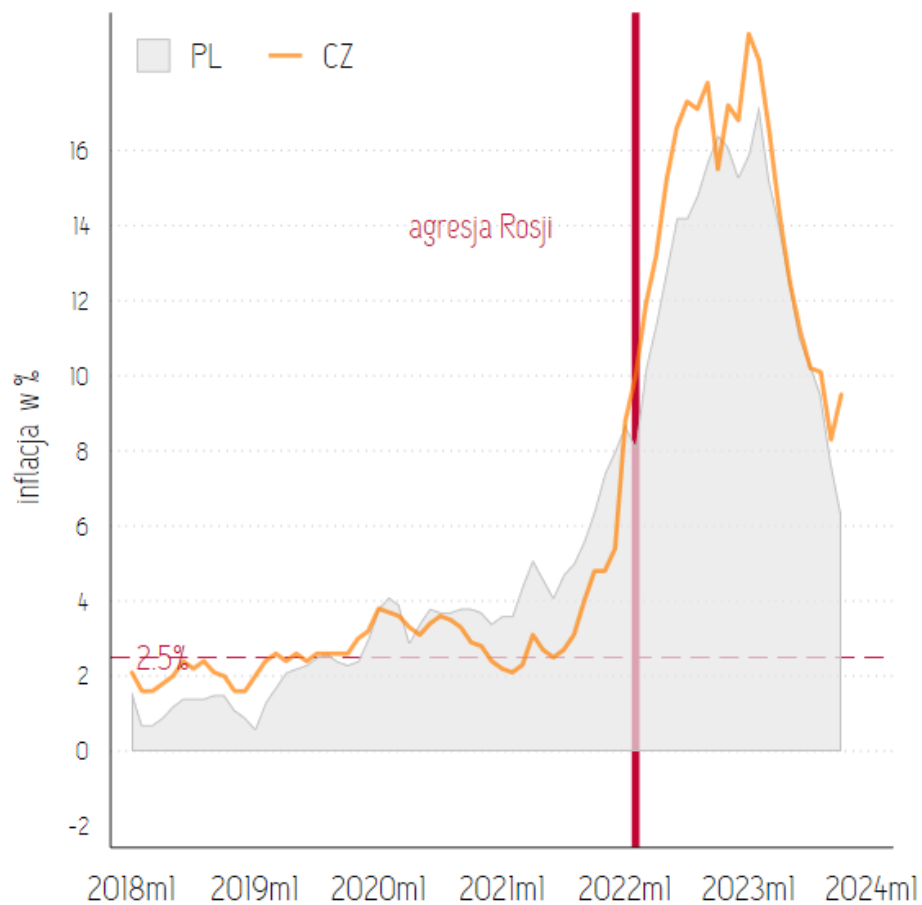

Czy inflacja zachowuje się w Polsce podobnie jak w Czechach?

Patrząc na ten wykres, można
nabrać wrażenia, że inflacja
zachowuje się tak samo w
Polsce i w Czechach.

To błędne myślenie.

Różnią się:

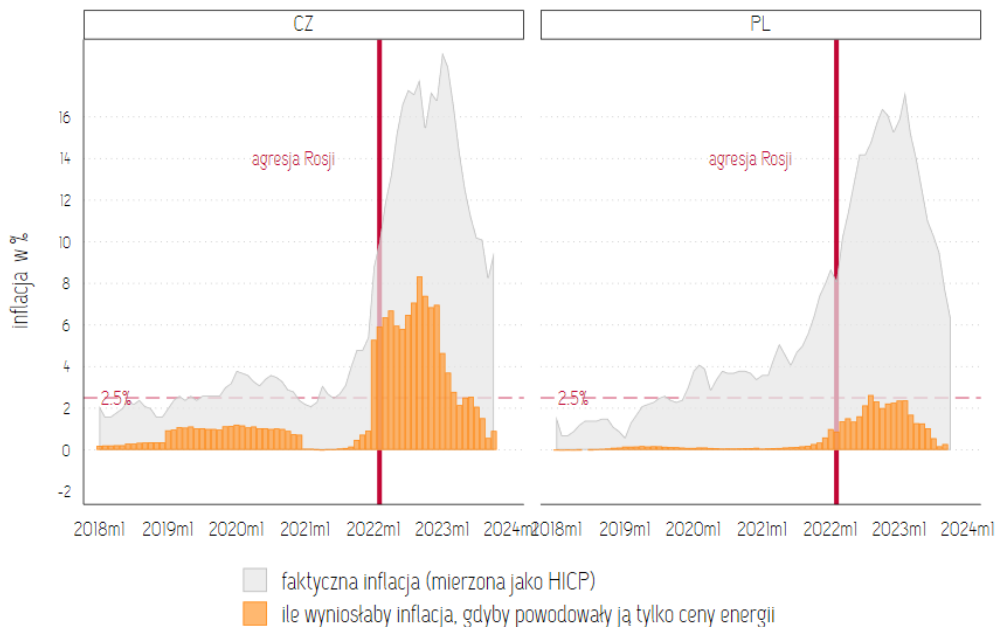
1. siła szoku z cen nośników energii
2. zachowanie inflacji w 2023 roku
3. polityka banku centralnego (=stopy procentowe)

Inna skala szoku w Czechach
niż w Polsce

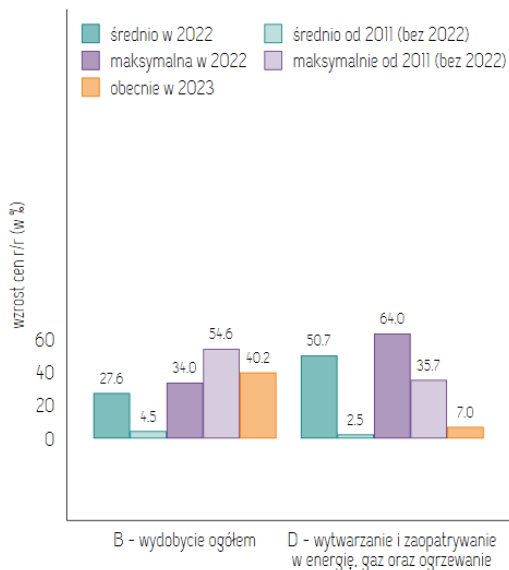
Ceny nośników energii dużo silniej podniosły inflację w Czechach ..

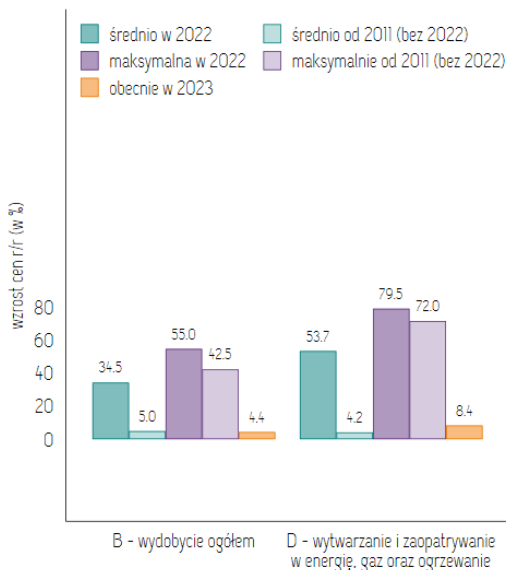
Impuls cen producenta z sektora „wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz oraz ogrzewanie”

... pomimo nieco niższego wzrostu cen nośników energii

Czechy

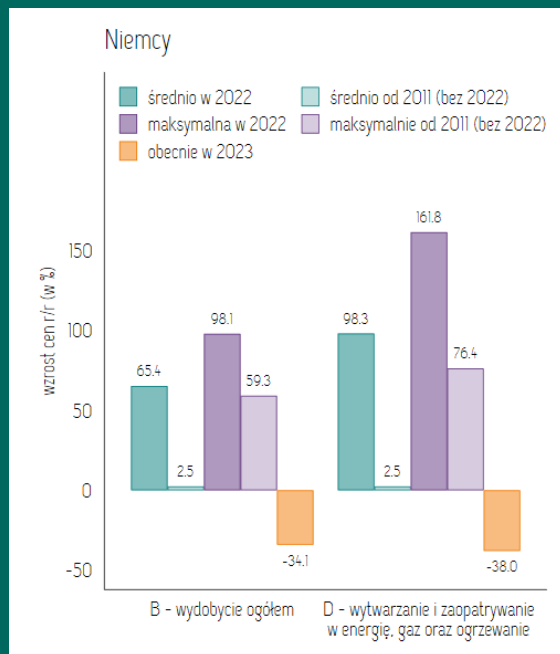
Polska

Jak to wyjaśnić?

Polska i Czechy mają odmienną strukturę gospodarki.

Obie gospodarki miały zresztą 2.5-krotnie niższy wzrost cen nośników energii niż np. Niemcy, a mimo to znacznie wyższą inflację w 2022 r.

Inne zachowanie inflacji

W Polsce obniżono VAT na paliwa w 2022 roku.

W Polsce stawka VAT na paliwa została przejściowo obniżona na początku 2022 roku, tuż przed napaścią Rosji na Ukrainę.

Zgodnie z porozumieniem w ramach Unii Europejskiej, wszystkie kraje UE przywróciły VAT na paliwa od stycznia 2023 roku.

Dlatego w Polsce i innych krajach UE, które zdecydowały się na takie ulgi, wskaźnik inflacji w ujęciu miesięcznym wyniósł między 2 a 3% na początku 2023 roku.

Rząd obniżał ceny paliw w Czechach *na długo przed* agresją Rosji

Od 11-12/2021 r., zniesiono przejściowo VAT na energię dla gospodarstw domowych. Wskaźnik inflacji był o ten efekt wyższy w styczniu 2022 w porównaniu do grudnia 2021.

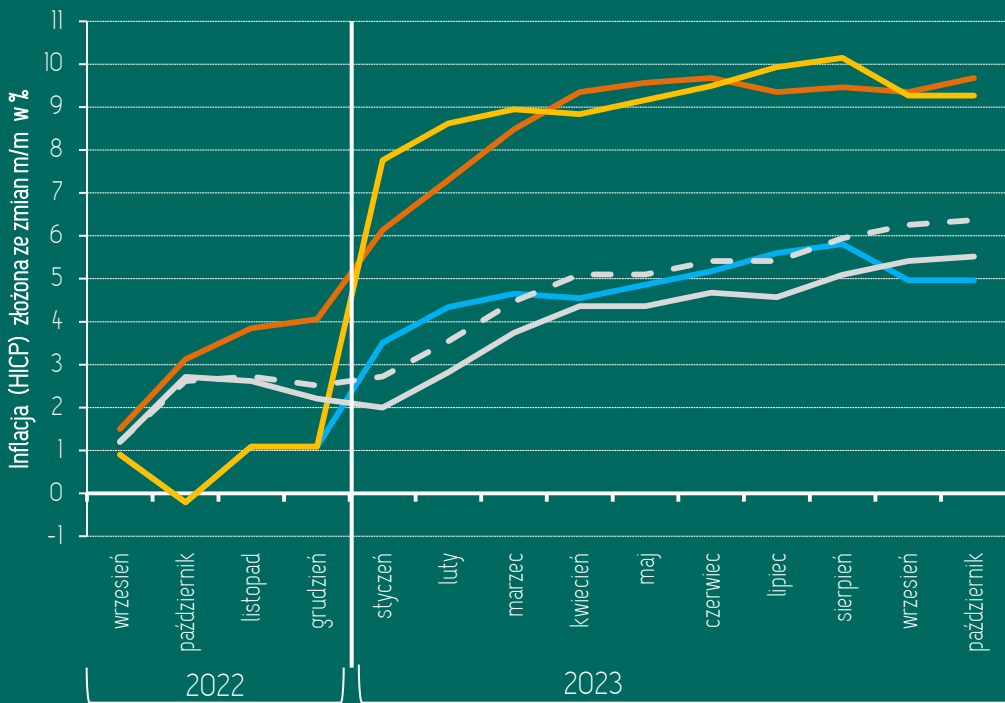
To jednak nie koniec zmian.

- 10-12/2022: specjalna stawka na energię (elektryczność, gaz oraz ogrzewanie, przyjęta: 08/2022).
- 01/2023 nowe rozwiązanie: maksymalna cena energii (jednorazowy wzrost cen energii 01/2023 w porównaniu do 12/2022 o aż 139.8%).

Z powodu efektów bazy i rozbieżności stawek w styczniu 2023 roku wskaźnik inflacja w porównaniu do grudnia 2022 wyniósł 6%!

Jak duży jest to efekt w porównaniu do Polski (oraz UE)? Bardzo duży!

- PL
- CZ (gdyby wystąpił efekt bazy 2.8%, czyli średni w UE, a nie 6%)
- CZ (w danych)
- - - EU

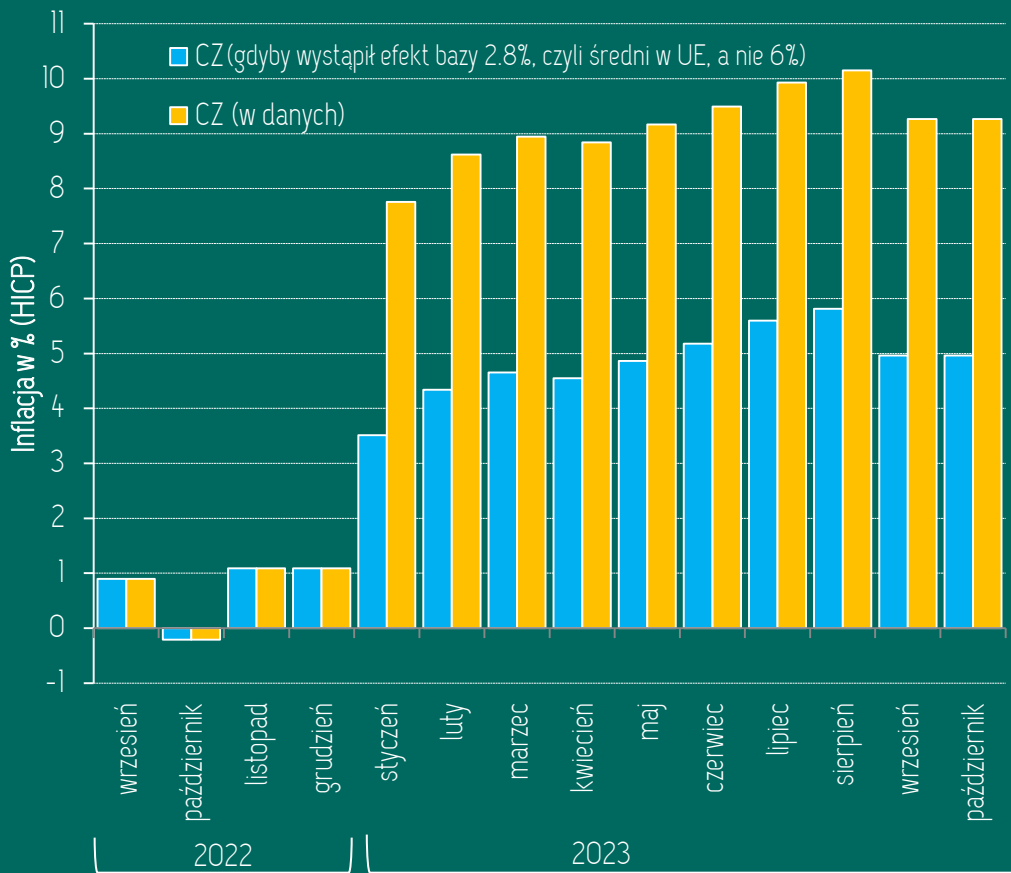
Inflacja w Czechach była raczej podobna do UE i strefy €

Zachowanie inflacji w Czechach bez jednorazowego efektu (niebieska linia) jest dużo niższa niż inflacja w Polsce.

Jest też podobne do strefy euro i średniej dla Unii Europejskiej.

Zachowanie inflacji w pozostałych miesiącach roku w Czechach także nie przypomina sytuacji w Polsce: inflacja była stabilna i niska od lutego 2023 roku, była też dużo niższa w końcówce 2022 roku.

Stąd niestandardowe zachowanie inflacji r/r w Czechach

Czy Czesi faktycznie płacili tak skokowo zmieniające się stawki?

Nie wiadomo do końca.

Rodziny w Czechach miały umowy długoterminowe, nie ma pewności, które stawki płaciły, trudno ocenić zmiany faktycznych opłat za energię.

Urząd statystyczny Czech, zgodnie z międzynarodowymi standardami, stosuje stawki zapisane w regulacjach. Dlatego niefortunne połączenie okresów włączania i wyłączania poszczególnych rozwiązań specjalnych wygenerowało wysoki i nietypowy wzrost wskaźnika inflacji m/m o 6% w styczniu 2023 r.

W innych krajach UE podobne działania rządów miały bardziej poręczne złożenie terminów, więc generowały niższe wskaźniki inflacji m/m (średnio ok. 2-3%).

Inflacja jedynie pozornie wygląda podobnie pomiędzy Polską i Czechami.

„Zgadzają” się wskaźniki inflacji, ale nie ma podobieństw w procesach cenowych.

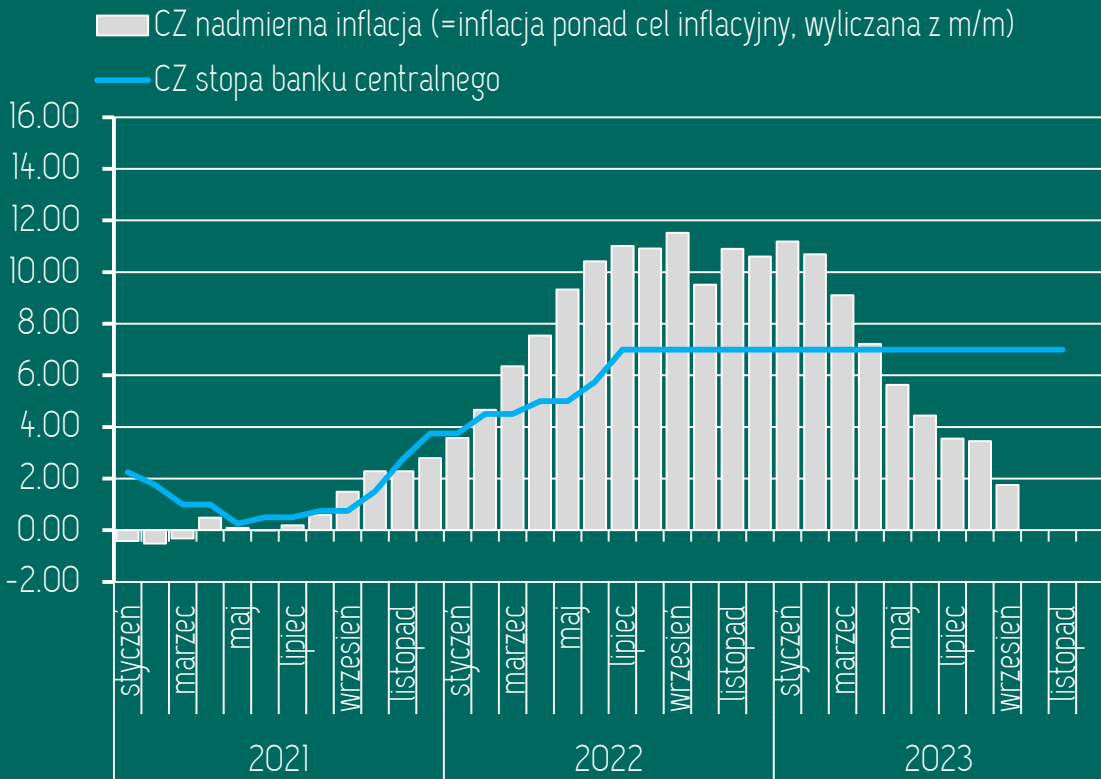
Inna polityka banku centralnego

Bank centralny Czech

- Podniósł stopy procentowe wcześniej
- Podniósł je do wyższych poziomów
- Nie obniża ich
- Wyraźnie komunikuje: „nie popełnimy błędu Polski” (= nie dokona skokowej obniżki stopy procentowej i nie obniży stóp bez uprzedniej komunikacji).

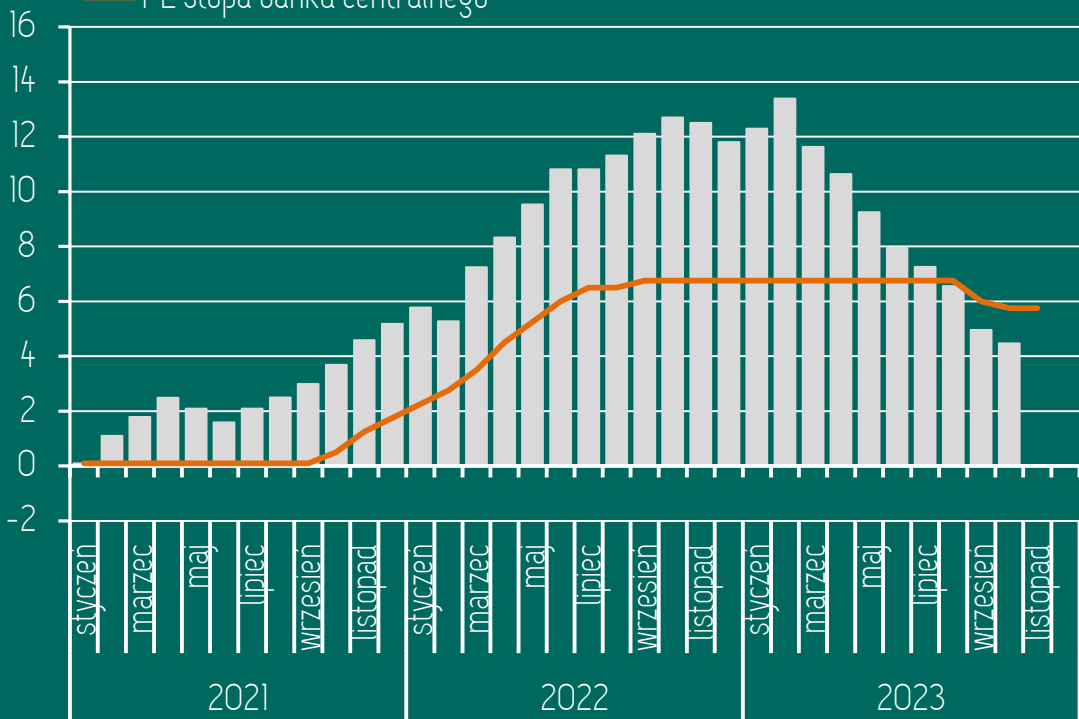
Czechy: inflacja mniej niż 2 pkt. proc. od celu, stopy % bez zmian

Polska: inflacja 4+ pkt proc. powyżej celu, stopy % obniżane

■ PL nadmierna inflacja (=inflacja ponad cel inflacyjny, wyliczana z m/m)

— PL stopa banku centralnego

Bank centralny Czech

Bank centralny Polski

Większy szok energetyczny, i to przed agresją Rosji na Ukrainę

Mniejszy szok energetyczny

Reaguje na bieżąco

Reakcja z dużym opóźnieniem

Ma cel zdefiniowany w odniesieniu do inflacji bazowej, więc nie musi reagować na ceny energii i żywności.

Ma cel zdefiniowany w odniesieniu do inflacji CPI

Projekcje od niemal roku wskazują na powrót inflacji do celu w 2024 r.

Projekcje od ponad roku wskazują na brak powrotu inflacji do celu do końca 2025 r.

Jest mniej niż 2 pkt proc. od celu

Jest ponad 4 pkt proc. od celu

Nie zmienia stóp procentowych.

Obniża stopy procentowe.

Zamiast wniosków:

1. porównujemy porównywalne

2. rozwiązujemy problemy
realne, nie te wyimaginowane